

Sygn. akt: I C 1656/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 30 czerwca 2017r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Yuliya Kaczor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 czerwca 2017r

sprawy z powództwa **W. Z.**

przeciwko **Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu, ponad już uiszczona opłatę od pozwu.

Sygn. akt I C 1656/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 27 maja 2016 r. (data złożenia w biurze podawczym Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w W.) powód W. Z. domagał się zasądzenia od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwoty 6.144,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za działania pozwanej naruszające art. 54 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe. Ponadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swe powództwo W. Z. wskazał, że pozwana Kasa, której jest klientem i która prowadzi dla niego rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy, z rachunku tego – bez pytania powoda o zgodę – przelała na rzecz Komornika Sądowego M. K. – łącznie kwotę 7.384,66 zł. Zdaniem powoda naruszało to ograniczenie egzekucyjne wskazane w art. 54 pkt 1 ustawy prawo bankowe, która przewiduje, że środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo – rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego. Według powoda kwota ta stanowiła 6.144,60 zł, gdyż tytuł egzekucyjny pochodził z 2000 roku.

Powód argumentował dalej, że pozwana nie pytając go o zgodę i lekceważąc powyższe przepisy uszczupliła jego majątek o kwotę 6.144,60 zł, czyli o kwotę „wolną od zajęć egzekucyjnych”. W ten sposób – twierdził powód – doszło do wyrządzenia mu szkody, wobec czego w niniejszej sprawie domagał się jej naprawienia.

Pozwana Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. (dalej: (...)) w odpowiedzi na pozew wniosła w pierwszej kolejności o jego odrzucenie wobec braku zdolności sądowej strony pozwanej wskazanej przez powoda (oddział przedsiębiorcy nie posiada osobowości prawnej i żaden przepis nie przyznaje mu zdolności sądowej w sprawie

cywilnej), a ponadto placówka znajdująca się w W. – U. przy ul. (...) I była prowadzona przez (...) sp. z o.o. spółkę komandytową z siedzibą w G. jako placówka agencyjna.

Ponadto pozwana – w przypadku gdyby Sąd uznał, iż oznaczenie strony pozwanej było prawidłowe – podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu wskazując, że zgodnie z właściwością ogólną (art. 30 k.p.c.) pozew winien być wytoczony przed Sądem Rejonowym w Gdyni. Natomiast powód nie wskazał żadnej okoliczności, która mogłaby skutkować uznaniem, iż wytoczył pozew przed Sądem właściwości przemiennej.

Ustosunkowując się natomiast do samego meritum roszczenia pozwana (...) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwana nie zaprzeczyła okolicznościom faktycznym wskazanym przez powoda, a w szczególności temu, iż dokonała przelewów z rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego prowadzonego dla powoda na rachunek komornika sądowego we wskazanych przez powoda wysokościach i datach bez uzyskania zgody powoda na te czynności. Jednak, zdaniem (...), w sprawie tej nie miało zastosowania ograniczenie wynikające z art. 54 pkt 1 ustawy prawo bankowe (a właściwe art. 28 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – rozliczeniowych), gdyż zajęcia komornicze dotyczyły należności alimentacyjnych, a w takich przypadkach – zgodnie z treścią art. 1083 § 2 k.p.c. – wierzytelności z rachunku bankowego podlegają egzekucji w pełnej wysokości. W konsekwencji, jeśli prowadzona jest egzekucja należności alimentacyjnych, argumentowała pozwana, środki zgromadzone na zajętych rachunkach nie korzystają z ochrony przewidzianej w art. 54 ust. 1 ustawy prawo bankowe, ani w art. 28 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.

W ocenie pozwanej powód w żaden sposób nie wykazał nieprawidłowości wykonania zajęcia rachunku, ani też bezpodstawności przekazania środków pieniężnych z rachunku powoda na rachunek wskazany przez komornika. W konsekwencji – zdaniem pozwanej – powództwo należało oddalić.

Postanowieniem z 14 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. uznał się niewłaściwy do rozpoznania niniejszej sprawy i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gdyni według właściwości miejscowej.

Sąd Rejonowy w Gdyni ustalił, co następuje:

Pozwana Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. prowadziła dla powoda W. Z. rachunek oszczędnościowo – rozliczeniowy o numerze (...). Na rachunek ten wpływało między innymi wynagrodzenie powoda z tytułu zatrudnienia.

okoliczności bezsporne

W dniu 2 czerwca 2014 r. powyższy rachunek oszczędnościowo - kredytowy został przez pozwaną zablokowany na podstawie „Zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat” wystawionego 28 kwietnia 2014 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. K. w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. akt Kmp 14/00.

Z (...) tego wynikało, że egzekucja była prowadzona w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa z 9 grudnia 1999 r. (sygn. akt V RC 546/99) i dotyczyła należności alimentacyjnych. Od maja 2014 r. egzekucji podlegały alimenty bieżące w wysokości 500,- zł (oraz opłata 50,20 zł) miesięcznie płatne z góry do dziesiątego dnia każdego miesiąca, jak również alimenty zaległe na rzecz wierzyciela w kwocie 66.944,04 zł, odsetki do 28.04.2014 r. w kwocie 30.619,20 zł, zaległość na rzecz likwidatora Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 18.375,- zł, opłata egzekucyjna w wysokości 9.275,06 zł i wydatki gotówkowe w wysokości 42,70 zł.

okoliczności bezsporne

Następnie pozwana Kasa dokonała przelewu z rachunku oszczędnościowo – kredytowego prowadzonego dla powoda na wskazany w omówionym powyżej (...) rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. K. kwoty 4.377,06 zł w dniu 2 czerwca 2014 r. W dniach 9 lipca, 17 lipca i 23 lipca 2014 r. pozwana przelewała z rachunku powoda kolejne kwoty (odpowiednio 2.604,92 zł, 392,67 zł oraz 10,01 zł), ale na rachunek Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. K. Ł. Komornik ten bowiem pismem z 10 czerwca 2014 r. poinformował (...), iż na skutek zbiegu egzekucji prowadzonej przez niego oraz przez Komornika M. K. do wierzytelności powoda z rachunku prowadzonego w pozwanej Kasie stał się komornikiem właściwym do dalszego łącznego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, gdyż jak pierwszy dokonał zajęcia.

W sumie, w okresie czerwiec – lipiec 2014 r. pozwana Kasa z rachunku oszczędnościowo – kredytowego prowadzonego dla powoda, bez uzyskania jego zgody przelała na rachunki bankowe dwóch komorników sądowych łącznie kwotę 7.384,66 zł.

okoliczności bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w ogóle nie był przedmiotem sporu między stronami. Żadna ze stron nie kwestionowała faktu, iż pozwana Kasa z rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego prowadzonego dla powoda przelała we wskazanych powyżej datach łącznie kwotę 7.384,66 zł na rachunki bankowe komorników sądowych bez uzyskiwania zgody powoda na te operacje. Nie była również przedmiotem sporu podstawa dokonania tych przelewów, to znaczy „Zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat” wystawione 28 kwietnia 2014 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. K..

W konsekwencji stan faktyczny został przez Sąd orzekający ustalony przede wszystkim w oparciu o oświadczenia stron zawarte w ich pismach procesowych (pozew i odpowiedź na pozew). Jedynie posiłkowo Sąd, przy ustalaniu stanu faktycznego, brał pod uwagę dokumenty złożone w postaci załączników do pism procesowych stron oraz znajdujące się w aktach postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. K. pod sygn. akt Kmp 14/00. Autentyczności tych dokumentów żadna ze stron nie podważała, a również Sąd nie znalazł podstaw, aby ją kwestionować.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd doszedł do przekonania, że roszczenie powoda W. Z. skierowane przeciwko pozwanej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. o zapłatę kwoty 6.144,60 zł nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności jednak, przed merytorycznym ustosunkowaniem się do tego roszczenia, należało rozważyć zasadność podniesionego w odpowiedzi na pozew zarzutu braku zdolności sądowej strony pozwanej oznaczonej w pozwie jako (...) Oddział W. U.. Pozwana na zarzucie tym oparła bowiem wnioski o odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. Gdyby zarzut ten okazał się skuteczny, wówczas Sąd byłby zobowiązany, bez badania zasadności zgłoszonego roszczenia, pozew odrzucić.

Zarzut ten był jednak o tyle chybiony, że powód – na zobowiązanie Sądu Rejonowego dla Warszawy M. w W. (przed którym wówczas toczyła się niniejsza sprawa) – złożył pismo procesowe z 6 lipca 2016 r. (k. 11), w którym wskazał zarówno numer KRS, jak i NIP oraz REGON strony pozwanej, z których jednoznacznie wynika, iż pozwaną jest Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G., a więc podmiot, który posiada osobowość prawną, a zatem i zdolność sądową. Wobec tego zarzut braku zdolności sądowej strony pozwanej okazał się być nieuzasadniony i brak było podstaw do odrzucenia pozwu.

Przechodząc natomiast do merytorycznej analizy pozwu, należy w pierwszej kolejności wskazać, że powód roszczenie swe oparł na treści art. 415 k.c. Z przepisu tego wynika, iż każdy, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Najogólniej rzecz ujmując, jedną z podstawowych przesłanek odpowiedzialności deliktowej

(opartej na art. 415 k.c.) jest, obok zawinionego działania sprawcy, wyrządzenia szkody i związku przyczynowego między jednym a drugim, także bezprawność działania sprawcy.

Jednocześnie, zgodnie z treścią art. 6 k.c., to powód powinien był wykazać wszystkie okoliczności faktyczne, które umożliwiłyby uwzględnienie jego roszczenia.

Tymczasem, w realiach niniejszej sprawy, powód nie wykazał bezprawności działania pozwanej Kasy. Bezprawność ma miejsce wówczas, gdy zachowanie sprawcy szkody obiektywnie narusza określone reguły postępowania wynikające czy to z norm prawnych, czy też zasad współżycia społecznego. Powód twierdził – i na tym oparł swój pozew – że pozwana dopuściła się naruszenia art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 1988), gdyż dokonała przelewu z jego konta oszczędnościowo – rozliczeniowego kwot przekraczających ograniczenie wskazane w tym przepisie (obecnie inaczej zdefiniowane niż w chwili dokonywania analizowanych przelewów), a tym samym wyrządziła mu szkodę. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu obowiązującym w okresie czerwiec – lipiec 2014 r. „Środki pieniężne znajdujące się na rachunkach oszczędnościowych, rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego.” (j.t. Dz.U. z 2012 r., poz. 1376 z późn. zm.).

Twierdzenia powoda o bezprawności działania pozwanej Kasy były jednak nieuzasadnione. Dla porządku należy jedynie zwrócić uwagę, iż w sprawie niniejszej zastosowanie znalazłby nie art. 54 ust. 1 Prawa bankowego, a art. 28 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych w brzmieniu wówczas obowiązującym (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 1450 z późn. zm.), który przewidywał, że „Oszczędności członka kasy złożone w kasie, niezależnie od ilości dowodów na złożone oszczędności, zapisuje się na imiennym rachunku członka kasy i są one wolne od zajęcia na podstawie tytułu wykonawczego sądowego i administracyjnego do wysokości równej trzykrotnemu przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”

Ostatecznie jednak nie ma znaczenia, który z tych przepisów zostałby przez powoda wskazany w pozwie, gdyż w sprawie niniejszej nie znalazłyby zastosowania żadne z tych ograniczeń egzekucyjnych wobec treści art. 1083 § 2 k.p.c., który przewiduje, że „Wierzytelności z rachunku bankowego podlegają egzekucji na zaspokojenie alimentów w pełnej wysokości.” Przepis ten znajduje zastosowanie – na co słusznie wskazała pozwana w odpowiedzi na pozew – nie tylko do rachunków bankowych, ale również do imiennych rachunków prowadzonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe na podstawie umowy rachunku zawartej z członkiem kasy. Tak więc art. 1083 § 2 k.p.c. stanowi *lex specialis* zarówno w stosunku do art. 54 ust. 1 Prawa bankowego, jak i art. 28 Ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo – kredytowych.

W konsekwencji, skoro pozwana (...) im. (...) otrzymała od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w W. M. K. „Zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłaty”, z którego jednoznacznie wynikało, iż dotyczy ono świadczeń alimentacyjnych, to zgodnie ze wskazanym powyżej przepisem Kodeksu postępowania cywilnego nie miała prawa w żaden sposób ograniczać wysokości przekazywanych z rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowego prowadzonego dla powoda kwot na zaspokojenie tych świadczeń.

Działanie pozwanej – jak wynika z powyższych rozważań – nie było bezprawne, a wobec tego nie sposób mówić o zawinionym działaniu pozwanej, które wyrządziło powodowi jakąkolwiek szkodę. Pozwana dokonując analizowanych przelewów wypełniała jedynie swój ustawowy obowiązek.

Z powyższych przyczyn roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie i w punkcie 1. wyroku zostało oddalone.

Biorąc jednak pod uwagę trudną sytuację materialną powoda, który utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości 1100 -1200 zł. po potrąceniu alimentów, w tym także wysokość jego zaległych zobowiązań alimentacyjnych

(ponad 70 000 zł.), Sąd w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. obciążył go jedynie częściowo kosztami niniejszego postępowania, to znaczy do wysokości uiszczonej opłaty od pozwu (308,- zł).